

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister	Specialsakkunnig	Omedelbart
Annette Holmberg-Jansson	Fredrik Rönnlund	

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut

Nr 89

Kartläggning av möjligheterna
att tillämpa Islandsmodellen
på Åland.
ÅLR 2020/8273
126 S2

Landskapsregeringen antecknar förslaget om en kartläggning av möjligheterna att tillämpa den s.k. Islandsmodellen på Åland till kännedom och önskar bemöta förslaget med upplysningarna som följer:

Islandsmodellen, i den betydelse den ges i skrivelsen, omfattar både Ålands och rikets lagstiftningsbehörighet. De åtgärder som utgör Ålands behörighet, skulle förutsätta sektorsövergripande insatser av en bred skara aktörer på både övergripande och lokal nivå. De delar av modellen som utgör rikets behörighet, exempelvis kortare försäljningstider eller höjd åldersgräns för köp av alkohol i detaljhandeln, kan landskapsregeringen inte föreslå.

I sammanhanget önskas *Utvärdering av Folkhälsans samordningsprojekt för ANDTS-arbete 2013 – 2020 och beskrivning av förutsättningarna för ANDTS-prevention på Åland (Dnr 2020/7821)* uppmärksammas, vilken landskapsregeringens socialvårdsbyrå färdigställde 14.10.2020. Utvärderingen granskar och drar slutsatser om förutsättningarna för att arbeta rusmedels- och spelförebyggande på Åland och ger riktgivande förslag på hur det arbete som bedrivs idag kunde vidareutvecklas. Utvärderingen diskuterar (avsnitt 1.2.3) hurdana myndighetsstrukturer och ANDTS-preventiva insatser som generellt sett banar väg för resultat. Det konstateras att det finns mycket goda skäl att lära sig av framgångsrika modeller för rusmedelsförebyggande arbete från andra delar av världen, men att tillvägagångssätten måste planeras utifrån lokala förutsättningar, och att garantier inte finns för att effekterna av en modell med lätthet kan reproduceras. Utvärderingen betonar vidare, vid sidan av landskapsregeringens övergripande roll, den lokala nivån och civilsamhället som viktiga förebyggande arenor, och föreslår, till den del det rör det samordningsprojekt för ANDTS-arbete som landskapsregeringen finansierar, utökade funktioner för förankring och gemensamma initiativ på lokal nivå. Vikten av att följa upp insatser både övergripande och lokalt genom statistiska indikatorer betonas likväl,

något som landskapsregeringen främjat genom medel riktade till de drogvaneeundersökningar som genomförts i Ålands skolor sedan år 2019. Ovan nämnda insatser är samstämmiga med delar av Islandsmodellen. Genom landskapsregeringens förslag om genomförande av en ANDTS-vaneundersökning år 2021, samlas även ett statistiskt underlag in för den vuxna delen av befolkningen.

I förslaget till landskapets budget för 2021, ingår ingen ytterligare utredning om rusmedelspreventivt arbete. Däremot föreslås att ett ANDTS-politiskt program bereds år 2021. I samband med det är avsikten att värdera vilka politiska insatser på landskapsnivå som är ändamålsenliga för att utveckla arbetet vidare.

Nr 90

Operativ samverkans- och referensgrupp för ANDTS-samverkan.

ÅLR 2017/9421

127 S2

Landskapsregeringen beslöt att förlänga mandattiden för den operativa samverkans- och referensgrupp som verkat i enlighet med landskapsregeringens ANDTS-politiska program 2017 - 2020, till tiden 1.1.2021 - 31.12.2021. Avsikten är att gruppen är verksam fram till att ett nytt ANDTS-politiskt program antagits av landskapsregeringen och beslut om grupper kopplade till det nya programmet har fattats.

Den operativa samverkans- och referensgruppens syfte är att främja samverkan, kunskapsutbyte och initiativ bland aktörer verksamma på fältet. Gruppen följer med åtgärdskedjan på hela ANDTS-området och möjliggör för aktörerna att gemensamt identifiera och mobiliserar sig mot negativa trender. Gruppen fungerar även som en källa till information för landskapsregeringen. Folkhälsan på Ålands samordningsprojekt för ANDTS-arbete sammankallar gruppen.

Gruppens nya sammansättning är (ordinarie medlem följd av eventuell ersättare):

Solveig Tikander, *ordförande*, Annika Eriksson
(ÅHS, Intensivvårdsavdelningen)

Pernilla Silvander, Marika Harju (ÅHS, Studerandehälsovården)

Martina Holländer (ÅHS, Psykiatriska rehabiliteringsmottagningen)

Jasmine Sjöberg (ÅHS, LARO-mottagningen)

Kaj-Gunnar Sjölund, Pia Qvarfordt (ÅHS, Psykiatriska avdelningen)

Christel Qvarnström, Carita Winberg (ÅHS, Akutkliniken)

Eyvor Sundman, Agneta Sjögren-Johansson (ÅHS, Primärvården)

Christian Johansson, Miisa Weuro (ÅHS, Barn- och ungdomskliniken)

Pia Joffs-Sjöstrand, Susanne Lundberg

(ÅHS, Barn- och mödrarådgivningen)

Kristoffer Eklund, Madelene Nordin

(Mariehamns stad, Beroendemottagningen)

Annika Humell, *vice ordförande*, Katja Söderbäck

(Mariehamns stad, Fältarna)

Camilla Hurme (Mariehamns stad, Elevvården)

Kim Nordberg (Föreningen Ung Resurs)

Håkan Hagström, Dan Sjövall (Ålands polismyndighet)

Anette Mäki, Sarina Bäckman (AMS)
Kaisu Strand (Åbo byrå för samhällspåföljder, Ålands verksamhetsenhet)
Petra Koskinen, Matias Kantola (Mariehamns tull)
Erica Öström, *sekreterare* (Folkhälsan på Åland r.f.)
